

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Peter Olsson, Rinkaby*
 Härad: *Villand* Berättare: " " "
 Socken: *Dir. s:u; se uppt.!* Berättarens yrke: *f.d. lantbrukare m.m.*
 Uppteckningsår: *1962* Född år *1872* i *Rinkaby*

Meilstolpar och vägnisare. s. 1-14
(foton sid. 1a, 2a, 3a, 4a, 5, 6a,
7, 8a ö 9; mg. saknas)

LUF 119

25/9-62

Milstolpar:

Milstolpe nr 1, två st. foto, står på vänster sida av riksväg nr 15 från Sölvesborg till Kristianstad, 100 m. in i Skåne från länsgränsen mot Blekinge, i Valje, Ivetofta sn. Materialet av gjutjärn. Inskriften av upphöjda bokstäver. Texten med krona, | Mil, Raab och året 1794 framgår tyligt å fotot, milstolpen var starkt beskuggad av lövträd därför överkritades texten för att bli synlig på fotot. Spår efter äldre bemålning eller polering kunde ej märkas ejhellre var den var tillverkad. Höjd 115 cm. uppställd i stenröse med upplagda stenar. Höjdpå röset 1,5, i fyrkant 2x2 m. Så som synes å fotografierna var röset ej prydligt upplagt.

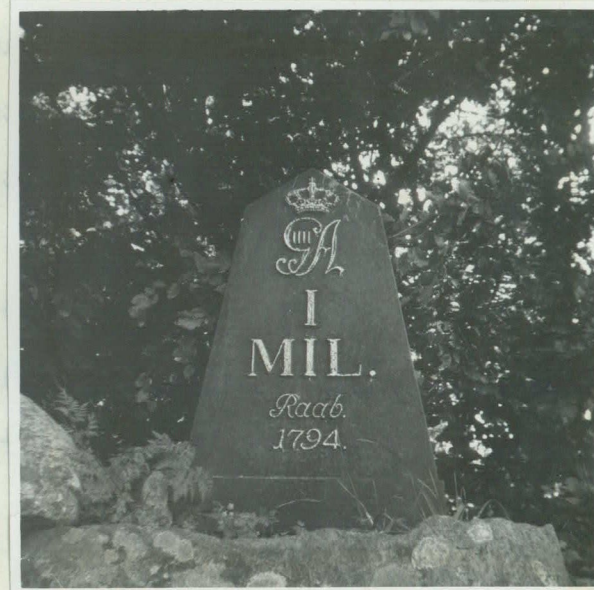
Luf 119

M. 15927:1a

Landskap: Skåne Berättare: Per Olsson
Härad: Villands Berättarens yrke: F.lantbr. och landstingsman
Socken: Angäven & omstående sidor Berättarens adress: Rinkaby box 102
Uppteckningsår: 1962 Född år 1872.30/9 i Rinkaby
Upptecknare: berättaren

nr. 1

nr. 1

neg. saknas

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Milstolpar.

Milstolpe nr 2, ett st foto, på gamla landsvägen från Sölvesborg till Kristianstad byn Krogstorp, Ivetofta socken.

Material: Grå granit; Inskrift: $\frac{1}{4}$ M. Fördjupade bokstäver.

Höjd: 1 m. tjocklek 10 cm. mittbredd 30 cm. Uppställd i röse av hoplagda stora stenar, omkr. 2 m. i fyrkant.

Milstolpe nr 3; Två st foto, höger sida om gamla landsvägen från Sölvesborg till Kristianstad, c:a 200 m. från bro över Skräbö ån vid Nymölla. Material grå granit huggen med fördjupad text. Inskriften med krona över: $\frac{111}{1}$ MIL
G.S 1780. Stenen förvittrad och mossbelupen måste därför i likhet övriga milstenar rengöras med stålborste innan foto kunde tagas. Höjd 1 m. tjockl. 12 cm. mittbredd 35 cm. i röse med höjd 1,5 m. över marken, står nära vägen.

M. 15927: 2a

Landskap: Skåne Berättare: Per Olsson
Härad: Villand Berättarens yrke: d.d.lantbr.
Socken: Rinkaby Berättarens adress: Rinkaby
Uppteckningsår: 1962 Född år 1872 i "
Upptecknare: berättaren

Kvargstorp

Nygmölla

nr. 2.

nr. 3.

nr. 3

Milstolpar.

Milstolpe 4. Ett st foto. Vänster sida om gamla vägen från Sölvesborg till Kristianstad. Grå granit, liggande omkullvräkt på stenröset, även det delvis raserat men intet synes vara bortfört. Inskriften otydlig med fördjupade bokstäver $\frac{1}{4}$ M. Höjd upprest 1,6 m. tjocklek 10 cm. bredd vid basen 75 cm.

Milstolpe nr 5. Ett foto. Vänster sida av riksväg 15 från Sölvesborg till Kristianstad vid gräns mellan Trolle-Ljungby och Gualöv. Material grå granit, inskrift $\frac{81}{2}$ M. med fördjupade siffror och bokstav. Stolpen är en m. hög och 10 cm. tjock samt 50 cm. bred. Uppställd i röse av kullersten 4 m från vägkanten.

7
1,06 ?

M. 15927: 3a

Landskap: Skåne Berättare: Per Olsson
Härad: Villand Berättarens yrke: f.d.lantbr. m.m.
Socken: Berättarens adress: Rinkaby
Uppteckningsår: 1962 Född år 1872 i "
Upptecknare: berättaren

Gwalöv vid skolan

nr. 4

Riksväg nr. 15, Drottninglöp

nr. 5

Milstolpar.

Milstolpe nr 6 Två st foto. Vänster sida om gamla landsvägen mellan Sölvesborg och Kristianstad, fem meter från vägen i ett tobaksland, den numera gamla vägen synes vara även den flyttad ifrån milstolpen. Läge c:a 500 m. öster ut från Bäckaskog järnv. station vid lgt. Rosentorp; material mått på stolpe och röse lika med nr4. Inskription ¹ 4 M.

Milstolpe nr 7, vid höger sida om gamla landsvägen från Sölvesborg till Kristianstad omkr. 1 km öster ut från Fjälkinge gästgivargård, platsen kallas Killivad. Materialet är gråsten, granit, stolpens övre del är avslagen och fastsatt på baksidan med järnkrampa. Inskriften är huggen in med fördjupning, kunglig krona över G ^{lll} 1 MIL. G.S (otydligt) 1780 i övrigt likamed nr 3.

M. 15927: 4a

Landskap: Skåne Berättare: Per Olsson
Härad: Villand Berättarens yrke: f.d.lantbr. m.m.
Socken: Rinkaby Berättarens adress: Rinkaby
Uppteckningsår: 1962 Född år 1872 i "
Upptecknare: berättaren

Rosentorp, Bäckaskogs station

nr. 6.

nr. 6.

ACC. N:R M. 15927:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Hillierud, Fjälkinge

nr.7.

mg. salmus

Milstolpar.

Milstolpe nr 8 Vänster om gamla vägen från Kristianstad till Åhus ungefär i gränsen mellan Hammar i Nosaby socken och Håslöv i Gustaf Adolf socken. Material, grå granit, stolpen lika med nr 3 och nr 7 till storlek och inskriftion vid tagning av foto något förtydligad med krita. Röset är nästan jämt med marken,,har stått i fördjupning som vid vägarbete blivit fylld. Två st foto.

Milstolpe nr 9. Höger om gamla vägen från Kristianstad till Åhus i vägkorset med en äldre väg i Viiby, Gustaf Adolf socken. Stolpen med röset låg förr kullvräkt men har under senare tid genom jordägarens försorg blivit upprest och röset uppmurat med cement och stenen av det gamla röset. Stolpen är grå granit, inskriften djuphuggen $\frac{1}{4}$ M.

M. 15927: 6a

Landskap: Skåne Berättare: Per Olsson
Härad: Villand Berättarens yrke: f.d.lantbr. m.m.
Socken: Rinkaby Berättarens adress: Rinkaby
Uppteckningsår: 1962 Född år 1872 i "
Upptecknare: berättaren

Håslöv - Hammar

nr. 8.

nr. 8.

ACC. N:R M. 15927:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Viby, Gustav Adolfs sv.

nr. 9.

neg. saknas

Milstolpar.

Milstolpe nr 10 står vänster om gamla vägen Kristianstad till Åhus vid korsningen med denna väg och Åhusjärnvägen vid gården Sjövängen nr 11 Rinkaby. Material grå granit, övre del av stolpen sprucken men hopsatt med järnkrampa. Höjd bredd och tjocklek lika med övriga stenstolpar. Röset upplagt med kullersten. Ett foto.

Milstolpe nr 11 står höger om vägen från Åhus till Fjälkinge vid gården Norrlia, Rinkaby nr 2. Material sten grå granit, inskrift $\frac{1}{2}$ M. djuphuggen. Höjd 1 m, tj. 12 cm. bredd på mitten 40 cm. Röset upplagt med kullersten höjd 1 mm ytvidd 2 x 2 m. Två foto.

M. 15927:8a

Landskap: Skåne Berättare: Per Olsson
Härad: Villand Berättarens yrke: f.d.lantbr., m.m.
Socken: Berättarens adress: Rinkaby
Uppteckningsår: 1962 Född år 1872 i "
Upptecknare: berättaren

Rinkaby

nr. 10.

reg. sakn

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R M. 15927:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Hög om vägen mot Moss och Fjällinge vid
gården Noulis, Rinkaby sv.

nr. 11.

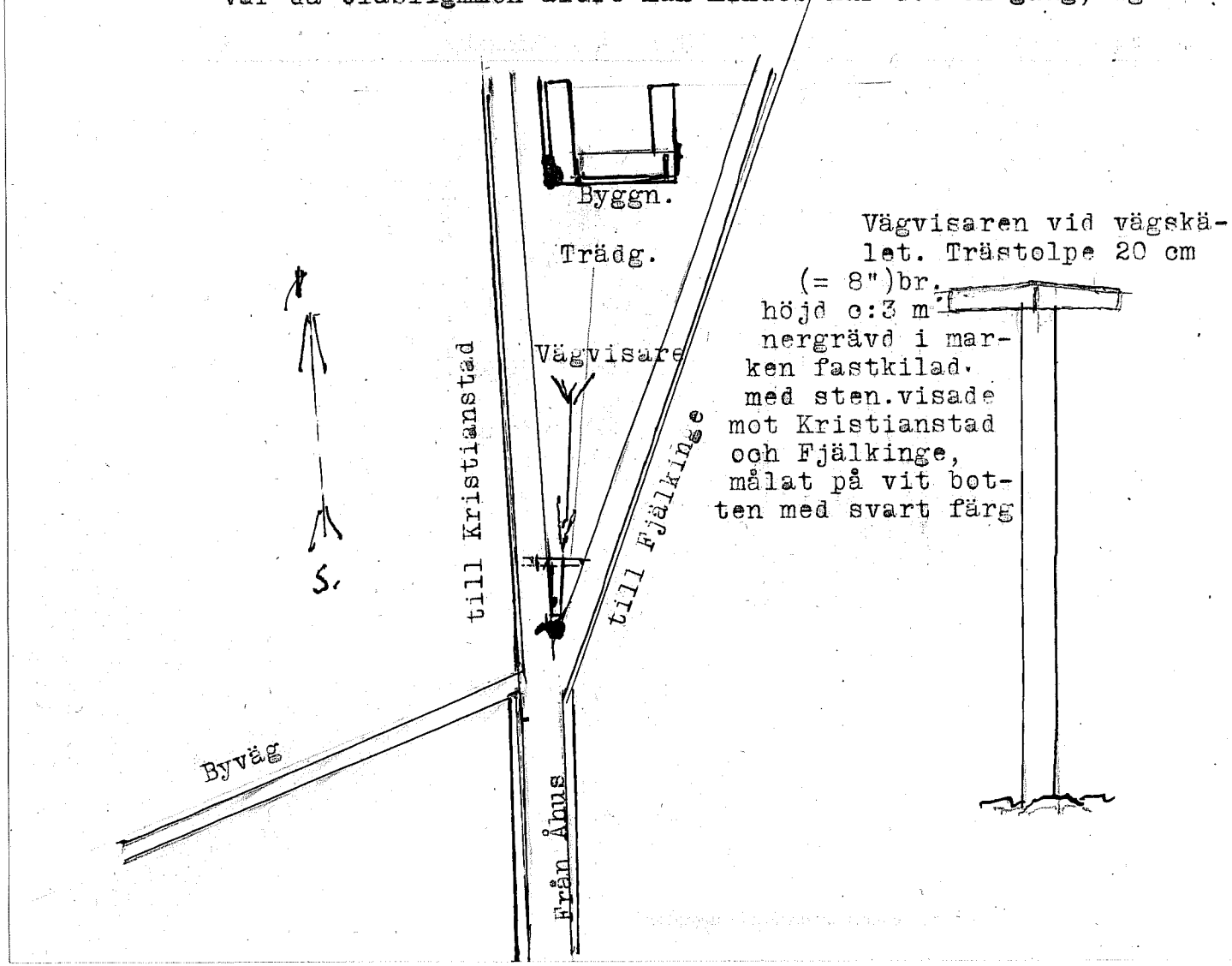

nr. 11.

neg. saknas

Milstolpar.

Vägvisare i Rinkaby, sted kvar till omkr. år 1880, texten var då oläsli~~g~~mmen äldre män minäes hur det en gång, såg ut.

Milstolpar och vägvisare.

Uppgifterna angående milstolpar i Villands härad omfatta endast de som nu finnas vid vägarna från Sölvesborg till Kristianstad, från Kristianstad till Åhus och från Fjälkinge till Rinkaby, en milstolpe fanns ännu omkr. 1925 vid vägen mellan Åhus och Rinkaby den visade 1/4 mil, avståndet från milstolpe nr 10. Milstolpen blev borta samtidigt med breddning av vägen, om det var detta som förorsakade borttagandet eller om det var enskilda personer gjort sig skyldiga därtill har jag ej förmått utreda. En annan vägstolpe syntes spår efter i en stengärdesgård vid vägen mellan Sölvesborg och Edenryd gamla gästgivargård det var vid Saxaviken 1/4 mil från milstolpe nr 1. Alla milstolpar stodo i rösen av sten och likartat upplagda där de voro oskadade, det var ej någon nedsatt direkt i marken eller i jordkulle, särskilta namn på milstolpe har jag ej hört omtalas, milstolpe kallades mila-påle.

Milstolpar.

Ännu långt in på 1900-talet räknade i synnerhet äldre personer vägvståndet i gammal mil $1/2$ mil och fjärdingsväg. Kunskap om utgångspunkten för de gamla landsvägarna kan ju möjligen inhämtas på länets lantmäterikontor, det var lantmäternas som uppmätte vägarna och ordnade med uppsättning av milstolpar, kostnaden för underhållet påvilade enligt lag häradet. Milstolparna hade troligen icke någon annan uppgift än att ange väglängden för skjutshällen mellan gästgivargårdarna på den tid då bönderna voro skyldiga att på bud av gästgivaren utgöra skjutsar för resande. Av gammal sed och bruk hade man vid långväga körslor för transport av jordbruksprodukter hamnstäder eller marknader samt hämtning av timmer och ved från avlägsna skogsbygder, hade man vissa bestämda viloplatsar för vattning och utfodring av hästarna ej särskilt vid en milstolpe hållre vid en källa eller gård.

Milstolpar m. m.

Vid den på sid.7 omtalade vägvisaren fanns en liten gräsplätt där ofta vandrande geseller och andra som till fots hade långa färdevägar, sökte sig en viloplats och där förtärde sin vägkost, helst under sommartid med soligt väder.

Före 1886 altså innan Kristianstad fått järnvägen till Åhus, gick transporten med sjöledes ankomna varor medelst hästfordon. Köpmännen i Kristianstad hade därför vardera en eller två hästar. Landsvägen var ofta i dåligt skick, den underhölls med grus och sand, var tungkörd så att åtminstone ett vilställe behövdes på den, åtminstone före 1870 två mil långa vägen. I Rinkaby by till vänster om vägen från Åhus mitt emot där Bygården nu ligger hade staden uppfört en stor lada med inkörsport från vägen där inne var plats för flera hästar och fordon, den användes under vintertid och vid regn- väder. För rast och betesplats under sommartid hade staden ett med gräs beväxat jordområde omkr. tre hektar kallat.

Milstolpar och rastplatser.

stadsbetet, även detta var beläget vänster om vägen från Åhus nära gränsen till Viby. Några intermesson av obehagligt slag på dessa rastplatser förekom sällan. Den omnämnda ladan låg nära intill en mindre gård med boningshus som ägdes av en man som hette Fajer Svensson, han var frireligiös predikant, hade uppdraget att sörja för underhåll och renhållning samt även att upprätthålla ordning bland folket. Något år före sekelskiftet kom ladan bort och stadsbetet är åkerjord.

Utom här uppräknade och fotograferade milstolpar finnas ju ännu flera inom Villands härad där ännu gamla landsvägar äro kvar.